

กัลยา ไวกยี่ 2550: การมีส่วนร่วมของคณะทำงานระดับตำบลในการจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ
สาขาห้วยมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการลุ่มน้ำและสิ่งแวดล้อม)
สาขาวิชาการจัดการลุ่มน้ำและสิ่งแวดล้อม ภาควิชาอนุรักษวิทยา ประชานกรรมการที่ปรึกษา:
อาจารย์สมณมิตร พุกงาม, วท.ด. 132 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของคณะทำงานระดับตำบล ศึกษาปัจจัย
ที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำ และศึกษาปัญหา อุปสรรค รวมทั้งเสนอแนะ
แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะทำงานระดับตำบลในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขา
ห้วยมวกเหล็ก จำนวนทั้งสิ้น 74 คน วิเคราะห์ข้อมูลใช้แบบสอบถาม ระหว่างเดือนมีนาคม – เมษายน 2549
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน คือ ไคสแควร์ โดยกำหนด
ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า คณะทำงานระดับตำบล ส่วนใหญ่เป็นเพศชายถึงร้อยละ 85.1 และมีอายุระหว่าง
41- 50 ปี ร้อยละ 48.6 อาศัยอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขาห้วยมวกเหล็กเป็นเวลานานน้อยกว่า 20 ปี มีการประกอบ
อาชีพหลัก ทำไร่/ทำสวนมากที่สุด ส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่ม
ทางสังคมในพื้นที่ถึงร้อยละ 89.2 เคยได้รับการฝึกอบรม ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ
ถึงร้อยละ 91.1 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำในระดับสูง มีความคาดหวังต่อผลประโยชน์
ที่คาดว่าจะได้รับการเป็นคณะทำงานในระดับสูง และมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำในระดับปานกลาง

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำ พบว่า ปัจจัยที่มี
ความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำ ได้แก่ การเป็นสมาชิกกลุ่ม การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับ
การจัดการทรัพยากรน้ำ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำ ได้แก่
อายุ การศึกษา รายได้ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย อาชีพ การได้รับการฝึกอบรม ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
การจัดการทรัพยากรน้ำ และความคาดหวังในผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการเป็นคณะทำงานระดับตำบล

สำหรับข้อเสนอแนะในการพัฒนาการมีส่วนร่วม ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งส่งเสริมกระบวนการ
มีส่วนร่วมในพื้นที่ลุ่มน้ำนำร่อง เพื่อให้องค์กรบริหารจัดการลุ่มน้ำมีความเข้มแข็งและสามารถดำเนินกิจกรรม
ต่อเนื่องไปได้ พร้อมๆ กันนี้ หน่วยงานภาครัฐควรเร่งขยายการดำเนินกิจกรรมการบริหารจัดการลุ่มน้ำ
เพื่อเข้าสู่การบริหารจัดการเป็นระบบลุ่มน้ำที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

Kanlaya Vaikayee 2007: Participation of Tambon Working Groups on Water Resources Management in Huai Muak Lek Sub-watershed, Saraburi Province. Master of Science (Watershed and Environmental Management), Major Field: Watershed and Environmental Management, Department of Conservation. Thesis Advisor: Mr. Somnimit Pukngam, Ph.D. 132 pages.

The objectives of this research were to study level of participation of Tambon Working Groups on water resources management and to find the relationship between socio-economic factors and Tambon Working Groups participation and also to investigate problems and obstacles arising from their participation in water resources management effort. Moreover, this research aimed to initiate new approach of encouraging participation. Datas were collected by interviewing the 74 samples from March to April 2006 in Huai Muak Lek Sub-watershed, Saraburi Province. Statistics methodology for this research was percentage and mean. The relationship of dependent and independent variables were analyzed by using Chi-square at significance level 0.05.

The result of this research found that majority of Tambon Working Groups were male and most of them there are aging between 41-50 years old. The 48.6 percents of Tambon Working Groups have been living in this watershed for less than 20 years. Their occupation was agriculture, income was less than 10,000 baths per month. The 89.2 percents of them are local groups membership. However, level of knowledge on water resources management among Tambon Working Groups is considered high level, accounting for 91.1 percents. Tambon Working Groups expected high benefit from the water resources management, the participation on water resources management in medium level.

The factors significantly related of their participation in water resources management were groups membership and access to information in water resources management. The result of hypothesis testing indicated that the age, education, income, time of residence, career, training, knowledge in water resources management and the expectation of benefit from participation had no relationship with the participation in water resources management.

The suggestions made by this research is the government office and the other sectors should promote the process of participation on pilot sub-watershed organization to strengthen the organization so that it will be able to continue their activities which leads to sustainable development.